

## Terra Baixa

Àngel Guimerà  
**Terra Baixa**

### ESCENA VIII

[...]

MARTA: Manelic!... Que... el dinar ja és a taula.

MANELIC: Ah, sí; el dinar. El dinar. *(S'ha acostat a la taula i comença a llescar pa. Mentrestant la Marta ha anat a la llar. A part.)* I que no costa gaire, no, de degollar a un home! I an ella... an ella menos!... *(Se troba amb la mirada de la Marta que torna.)* Si ella no em mirava! Ah! *(Llença la ganiveta sobre la taula.)*

MARTA: Posa-te'n tu, Manelic. *(Ell se'n posa: després ella. Pausa; mengen.)*

MANELIC *(a part)*: Qui fos golut com allà dalt! Perquè els goluts no pateixen. Si no em pot passar res per aquí dintre!

MARTA *(baixet)*: Ai, Déu meu! Ajudeu-me!

MANELIC *(a part)*: Pst! Que l'ajudin! *(Va a enraonar i s'atura.)*

MARTA: Què? Digue-ho! Què anaves a dir? *(Va cap an ell.)*

MANELIC *(apartant-la amb lo braç)*: Res, res, aparta't!

MARTA: Parla un cop a la vida! Jo t'ho demano, per...

MANELIC *(sarcàstic)*: Per qui m'ho demanes?

MARTA: Per... per...

MANELIC: Per ell? Per qui? *(Esperant que ella diga.)* I quin fàstic que em fa aquesta dona! Eh! Afarta't tu sola! *(S'aixeca.)* Jo me'n torno a les meves muntanyes!

*(Se'n va cap a la porta.)*

MARTA: No, Manelic, no! I escolta'm!... I perdona'm!

MANELIC *(molt exaltat)*: Que et perdoni? Ira de Déu!... Què t'havia fet, jo? Enraona!

Per què m'havies d'enganyar a mi? Per què?

MARTA: Perquè no era ningú, jo! Que era sense voluntat, obeïa! I ni t'havia mirat mai!

Ni t'estimava! Ni sabia què era tenir voluntat per un altre!

MANELIC: Doncs per què t'has casat amb mi, i no et vas casar amb aquell home!

Digue-ho! (*Rabiós sempre.*) Que no sé jo el perquè, i em consumo, i em torno boig per saber-ho!  
(*Corrent a ella.*) Per què? Per què? Respon-me!

MARTA: Ah, això no! Que tu m'avorriries encara més del que m'avorreixes!

MANELIC: Avorrir-te? Matar-te hauria de fer jo, que és sols lo que mereixes!

MARTA: Oh, sí, matar-me, sí; que això és lo que desitjo!

MANELIC: No, no; abans anar-me'n. Anar-me'n d'aquí per a sempre!

MARTA (*rabiosa per aturar-lo*): És que no goses a parlar-me! No, no; no t'atreveixes!

(*Anant darrera d'ell desesperada.*) És que em tens por; me tens por, a mi!

Covard! Por! Por!

MANELIC (*aturant-se*): Que...! Que jo et tinc por? (*A l'aturar-se ell, ella canvia de cop plorant perquè es quedí.*)

MARTA: Parla'm! Insulta'm! Pega'm! Mes no te'n vagis! (*S'abraça als seus genolls sanglotant.*)

MANELIC: Deixa'm anar, que això és un toll de misèries! Eh! Rebolca-t'hi!

(*Desprenent-se d'ella i anant cap a la porta. Ella cau apoiant-se en un braç a terra.*)

MARTA (*per aturar-lo, rabiosa i plorant*): Sí, Sí; amb el que jo estimo! (*Agenollada*

*avança cap a la porta.*) Que t'he enganyat a tu! I tu no em castigues!

(*En Manelic s'atura. A part.*) No se'n va, no! (*Alt, suplicant.*) Manelic! (

*Ell, que ha dubtat, va a sortir.*) I sóc tota de l'altre!... ¡I de tu no ho sóc, no ho sóc!

MANELIC (*tornant enrera, amenaçant-la amb lo puny*): Que callis! Calla! Calla!

(*La Marta s'ha alçat.*)

MARTA (*satisfeta de que ell no se'n vagi*): I t'he enganyat jo, i estic contenta d'haver-te

enganyat! I mira: me n'en ric de tu, com tothom, mira! (*Riu com boja.*) Sí, sí,

me n'en ric! I encara espero l'altre! (*Ell corre cap a la taula i agafa la ganiveta.*)

MANELIC: Pel nom de Déu que aquí mateix...!

MARTA (*corrent a agafar-lo pel braç esquerre*): Sí, sí, t'enganyo! Encara t'enganyo!

Que vindrà l'altre! (*Arrenca una rialla feréstega.*)

MANELIC (*alçant la ganiveta*): Que et mataré!

MARTA (*rient i plorant*): Mata'm! Mata'm! A que no em mates!

MANELIC: Què anava a fer! No puc, no!

MARTA (*refermant-s'hi al veure que s'aparta*): Ah, covard! Que ja es veu que t'has venut per diners! (*Agafant-se a Manelic perquè la fereixi.*)

MANELIC: Doncs té! Maleïda! (*Ferint-la en un braç.*)

MARTA: Ah! (*Satisfeta.*) A la fi!

MANEUC (*llençant lo ganivet amb espant*): Oh, Déu meu! Què he fet jo!

MARTA: És sang! Sang meva! I tu has sigut!... (*Sostenint-se a la taula.*) Oh, quin goig!

Si ric! Mira com ric! I ara ric d'alegria!

MANELIC: Maleït jo! Maleït jo cent cops, que sóc com les bèsties salvatgines!

(*Quedant assegut en una cadira i rebregant-se el cap entre les mans.*)